

Կապիտալ
ասեթ
մենեջմենթ

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի Ֆոնդի
Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Ապրիլ 2025թ.
Երևան

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ

Բովանդակություն

- 3 Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
- 6 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
- 7 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
- 8 Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
- 9 Փայտերերին վերագրելի զուտ ակտիվների մասին հաշվետվություն
- 10 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
- 11 Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի Ֆոնդի Մասնակիցներին՝

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի Ֆոնդի (այսուհետ՝ «Ֆոնդ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ., նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, փայտերերին վերագրելի զուտ ակտիվների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի բաղաբաղանդության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ֆոնդի ֆինանսական վիճակը՝ 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՅՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՅՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրեցրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է սույն հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ֆոնդից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍ կանոնագիրք), և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍ կանոնագրքին համապատասխան:

Մենք հավատացած ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքը հիմնավորելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՅՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին հսկողության համակարգի համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ֆոնդի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ֆոնդը լուծարելու կամ Ֆոնդի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ ունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ֆոնդի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական

հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խարդախության կամ սխալի արդյունքում առաջացող խեղաթյուրումները համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք՝ առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա: ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք սխալի կամ խարդախության հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքը հիմնավորելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ֆոնդի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ֆոնդի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ֆոնդին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց՝ ի թիվս այլ հարցերի տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողության համակարգին վերաբերող նշանակալի թերույթյունների մասին:

25 ապրիլ, 2025թ.

«Բի-Ռի-Օ» ՓԲԸ

Վահագն Սահակյան, FCCA

Տնօրեն

Դավիթ Եղիզարյան, FCCA

Աուդիտի ղեկավար

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին
հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Ծա ն.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	5	67,657	56,458
Տոկոսային ծախս	6	(4,955)	(7,036)
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով	7	26,772	36,683
Ներդրումային կառավարման վճարներ	8	(6,830)	(4,919)
Պահառուական վճարներ		(1,020)	(805)
Միջնորդավճարներ		(165)	(34)
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ (վնաս)		(29)	-
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ (վնաս)/օգուտ		(5)	(18)
Շահույթ մինչև հարկումը		81,425	80,329
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում		(68)	(54)
Շահույթ փոխհատուցումից հետո		81,357	80,275
Այլ համապարփակ ֆինանսական եկամուտ		-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		81,357	80,275
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների աճ		81,357	80,275

Ֆինանսական հաշվետվությունները (էջ 6-25) հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2025թ. ապրիլի 25-ին, ստորագրությամբ՝

Ալիկ Առաքելյան
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Շուշան Բաղդասարյան
Գլխավոր հաշվապահ
«Նեքսիա Արմենիա» ՓԲԸ լիազոր
ներկայացուցիչ

**ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

	Ծա ն.	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		30,233	17,941
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	9	793,370	570,380
Ընդամենը ակտիվներ		823,603	588,321
Պարտավորություններ			
Շահութահարկի գծով պարտավորություններ		68	54
Այլ պարտավորություններ		1,000	645
Ընդամենը պարտավորություններ		1,068	699
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ	10	822,535	587,622
Ընդամենը փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ և պարտավորություններ		823,603	588,321

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված տոկոսներ	64,437	54,787
Վճարված տոկոսներ	(4,955)	(7,617)
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերում	196,470	(4,458)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների (ձեռքբերում)/իրացումից մուտքեր	(389,471)	131,588
Արտարժույթի առթ ու վաճառքից զուտ հոսքեր	(29)	-
Վճարված գործառնական ծախսեր	(7,671)	(5,687)
Վճարված շահութահարկ	(54)	(15)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով տրված զուտ գումարներ	-	(166,060)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(141,273)	2,538
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Փայերի թողարկումից ստացված միջոցներ	185,692	15,096
Փայերի մարման գծով վճարված միջոցներ	(32,128)	(3,633)
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	153,564	11,463
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	12,291	14,001
Դրամական միջոցների մնացորդներ տարվա սկզբում	17,941	3,940
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1	-
Դրամական միջոցների մնացորդներ տարվա վերջում	30,233	17,941

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ

Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Ծան.	Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ հազ.դրամ
Մնացորդը 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		587,622
Փայերի թողարկում և մարումներ		
Փայերի թողարկում	10	185,692
Փայերի մարում	10	(32,136)
Փայերի գործարքից զուտ աճ		153,556
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների աճ տարվա ընթացքում		81,357
Մնացորդը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10	822,535

	Ծան.	Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ հազ.դրամ
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		495,902
Փայերի թողարկում և մարումներ		
Փայերի թողարկում	10	15,096
Փայերի մարում	10	(3,651)
Փայերի գործարքից զուտ նվազում		11,445
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների նվազում տարվա ընթացքում		80,275
Մնացորդը 2023թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10	587,622

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Բովանդակություն

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	3
1. Ֆոնդի վերաբերյալ	11
2. Պատրաստման հիմունքներ	14
3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ	15
4. Ֆինանսական գործիքներ - ռիսկերի կառավարում	16
5. Տոկոսային եկամուտ	19
6. Տոկոսային ծախս	19
7. Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	19
8. Ներդրումային կառավարման վճարներ	20
9. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ ...	20
10. Փայտերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ	20
11. Հաշվապահական հաշվառման բաղաթանկության նշանակալի մասեր	21
Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ	26

1. Ֆոնդի վերաբերյալ

ԿԱՍ Պետական Արժեթղթերի Ֆոնդը (այսուհետև՝ ԿԱՍ ՊԱՖ կամ Ֆոնդ) բաց պայմանագրային ներդրումային ֆոնդ է: Հանդիսանալով ներդրումային Ֆոնդ, այն ունի կարճաժամկետից մինչև երկարաժամկետ աճի նպատակներ: Ֆոնդը հիմնադրվել է 2013թ. ապրիլի 30-ին՝ Հայաստանի Հանրապետությունում (ՀՀ) անսահմանափակ ժամկետով, որպես բաց ներդրումային ֆոնդ՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության, ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) թիվ 123-Ա որոշման: Ֆոնդի ներդրումային գործունեությունը կառավարվում է «Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ (այսուհետև՝ Կառավարիչ) կողմից, գրանցման համար՝ 1: Կառավարչի գտնվելու վայրն է. ՀՀ, ք. Երևան, Արգիշտի փողոց, 7 շենք, 1-ին հարկ, գրասենյակ 101: Կառավարչի միակ բաժնետերն է Տիգրան Կարապետյանը:

Ֆոնդի հիմնական նպատակը կապիտալի ընթացիկ եկամտի և կայուն աճի ապահովումն է՝ Պետական Պարտատոմսերում և Կենտրոնական Բանկի Արժեթղթերում, ինչպես նաև Ստանդարտ և Փոկրզի «ԲԲԲ» խմբի՝ «ԲԲԲ», Սուդիզի «Բաա» խմբի՝ «Բաա3» կամ Ֆիթչի «ԲԲԲ» խմբի՝ «ԲԲԲ» կամ ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա պետությունների կառավարությունների, կենտրոնական բանկերի կամ պետական այլ կազմակերպությունների կողմից տրված երաշխավորություններով կամ երաշխիքներով ապահովված Արժեթղթերում ներդրումներ կատարելու միջոցով՝ պայմանով, որ գործարքները կիրականացվեն կարգավորվող պայմանագրային կողմերի հետ և գործիքը կտրամադրի բավարար իրացվելիություն և իրական արժեքի որոշման հնարավորություն:

Ֆոնդի փայերը ենթակա են մարման՝ դրանց տնօրինողի հայեցողությամբ: Փայերը չեն կարող գնվել/վաճառվել արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում:

Հայաստանի գործարար միջավայր

Ֆոնդը իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ֆոնդի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2022 թվականի փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունը շարունակական ազդում է ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական ակտիվության վրա, այլև համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների հետևանքով աշխարհի շատ երկրներում ապրանքների գները բարձրացել են, ռեսուրսների մատակարարման միջև հաստատված կապերը խաթարվել են, ինֆլացիան նույնպես ազդում է գների վրա, և վերլուծաբանները նաև կանխատեսում են տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

ՀՀ տնտեսական միջավայրի վրա Էական ազդեցություն ունի նաև Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, քանի որ Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի ՀՀ տեղի են ունենում դրամական միջոցների զգալի հոսքեր: Հետևաբար տարածաշրջանում պահպանվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը, սուր գնաճը և ՌԴ առջև ծառացած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ՀՀ տնտեսության վրա:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է առկա համաշխարհային տուրբուլենտներին և կարողացել է տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ գրանցել ինչպես 2024, այնպես էլ 2023 թվականներին՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան վերաբաշխման և տրանսֆերտների զգալի աճի շնորհիվ: Նշված բոլոր գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 8,1% աճին 2024 թվականի հունվար-հոկտեմբեր ամիսներին: Կառավարության 2021-2026 թվականների տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի զարգացնել արտահանման ուղղված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների ջանքերի միջոցով:

Այսպիսի գործարար միջավայրն Էական ազդեցություն ունի Ֆոնդի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա: Ֆոնդը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ Ֆոնդի գործունեության կայունությունն ապահովելու նպատակով, այդուհանդերձ, ելնելով

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

իրադարձությունների զարգացման անկանխատեսելիությունից, Ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Ընկերության հետագա տարիների ֆինանսական վիճակի վրա:

Ներկայիս տնտեսական իրավիճակի հետագա հետևանքները և Կառավարության ձեռնարկվելիք միջոցառումները դժվար է կանխատեսել, և Ֆոնդի ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքները և գնահատականները կարող են տարբերվել փաստացի արդյունքներից:

Ներդրումների ամփոփագիր

Արժեթղթերի նկարագիրը	Արժույթը	Արժե- կտրոնի եկամտա- բերություն	Արժեկտրոնի վճարման պարբերա- կանություն	Մարման ժամկետ	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
					Անվան. արժեք Հազ.դրամ	Իրական արժեք Հազ.դրամ	Անվան. արժեք Հազ.դրամ	Իրական արժեք Հազ.դրամ
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	13.00%	Կիսամյակային	17/02/2032	200,000	241,961	200,000	236,583
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	9.00%	Կիսամյակային	29/10/2029	-	-	8,000	7,519
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	13.00%	Կիսամյակային	29/10/2036	20,000	24,783	20,000	23,797
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	8.00%	Կիսամյակային	29/10/2031	50,000	45,534	165,000	147,416
Պետական պարտատոմսեր	ԱՄՆ դոլար	3.95%	Կիսամյակային	26/09/2029	79,312	71,175	80,958	68,222
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	7.00%	Կիսամյակային	29/04/2026	30,000	29,631	30,000	28,108
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	9.40%	Կիսամյակային	29/04/2027	60,000	60,750	60,000	58,735
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	9.25%	Կիսամյակային	29/04/2028	100,000	100,201	-	-
Պետական պարտատոմսեր	ՀՀ դրամ	9.60%	Կիսամյակային	29/10/2033	220,000	219,335	-	-
					793,370		570,380	

2. Պատրաստման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ Ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՍ Ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ), պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար որդեգրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են Ծանոթագրություն 11-ում: Դրանք հետևողականորեն կիրառվել են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը հանդիսանում է նաև Ֆոնդի գործառնական արժույթը: Գումարային արժեքները կլորացվել են հազարներով, եթե այլ բան նշված չէ:

ՖՀՄՍ-ներ Հաշվապահական Հաշվառման Ստանդարտների համաձայն Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս անհրաժեշտ է կատարել հաշվապահական հաշվառման նշանակալի գնահատումներ և դատողություններ: Վերջիններիս կիրառման ոլորտները և ազդեցությունը բացահայտված են Ծանոթագրություն 3-ում:

Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով չափվող ֆինանսական գործիքների:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

ա) նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ, որոնք ընդունվել են 2024 թվականի հունվարի 1-ից

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2024 թվականի հունվարի 1-ից սկսած ժամանակաշրջանի համար

- Մատակարարների ֆինանսական պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Վարձակալության գծով պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- Կովեմանտներով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)

Այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության վրա ընթացիկ կամ ապագա հաշվետու ժամանակաշրջաններում:

բ) նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն

Կան մի շարք ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, թողարկված IASB-ի կողմից որոնք ուժի մեջ են մտնում ապագա հաշվետու ժամանակաշրջաններում և որոնք Ընկերությունը որոշել է վաղաժամկետ չորդեգրել:

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2025 թվականի հունվարի 1-ից սկսած տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի համար.

- Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություն).

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2026 թվականի հունվարի 1-ից սկսած տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի համար.

- Փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման մեջ (ՀՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Բնությունից կախված էլեկտրաէներգիայի վերաբերյալ պայմանագրեր (ՀՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)

Հետևյալ փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2027 թվականի հունվարի 1-ից սկսած տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի համար.

- ՀՀՄՍ 18 Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում
- ՀՀՄՍ 19 Դուստր ընկերություններ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության. Բացահայտումներ

Հրապարակված ՀՀՄՍ-ներ Հաշվապահական Հաշվառման Ստանդարտների որոշակի փոփոխությունները, որոնք պարտադիր չեն 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի հաշվետու ժամանակաշրջանների համար Ընկերության կոմից վաղաժամկետ չեն ընդունվել:

3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ֆոնդը կատարում է որոշ գնահատումներ և ենթադրություններ ապագա ժամանակաշրջանների վերաբերյալ: Գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, քանի որ հաջորդ ֆինանսական տարում կարող են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

Իրական արժեք

Ֆոնդը ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական դիտելի ելակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

- Մակարդակ 1. Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված)
- Մակարդակ 2: Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից
- Մակարդակ 3: Ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա)

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

Ֆոնդը մի շարք ակտիվներ չափում է իրական արժեքով (Ծան.9)

4. Ֆինանսական գործիքներ - ռիսկերի կառավարում

Իր գործունեության արդյունքում Ֆոնդը կարող է ենթարկվել ֆինանսական գործիքներին վերաբերող հետևյալ ռիսկերին՝

- Պարտքային ռիսկ,
- Տոկոսադրույքային ռիսկ,
- Իրացվելիության ռիսկ,
- Արտարժույթային ռիսկ

Ֆոնդը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի: Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Ֆոնդի նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

Ֆոնդը պահպանում է ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տարբեր դիրքեր համաձայն իր ներդրումային կառավարման ռազմավարության: Ֆոնդի ներդրումային պորտֆելն ամբողջությամբ բաղկացած է պարտքային պետական արժեթղթերից: Ֆոնդի ներդրումային պորտֆելի սահմանափակումները կարգավորված են նաև ՀՀ ԿԲ խորհրդի 06 դեկտեմբեր 2011թ. թիվ 337-Ն որոշմամբ:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Ֆոնդի նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել:

(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Ֆոնդի հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջանում են ֆինանսական գործիքների ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք միջոցներ
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ
- Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով
- Այլ պարտավորություններ:

(բ) Ֆինանսական գործիքներ ըստ կատեգորիաների

Ֆինանսական ակտիվներ	Իրական արժեքով չափվող		Ամորտիզացված արժեքով չափվող	
	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	30,233	17,941
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	793,370	570,380	-	-
Ընդամենը	793,370	570,380	30,233	17,941

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

	2024թ.	2023թ.	2024թ.	2023թ.
Ֆինանսական պարտավորություններ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Այլ պարտավորություններ	-	-	1,000	645
Ընդամենը	-	-	1,000	645

(գ) Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, այլ պարտավորությունները, որոնց հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ բնույթի հետևանքով:

(դ) Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի հիերարխիան ներկայացված է ստորև.

31 դեկտեմբերի	Մակարդակ 2	
	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	793,370	570,380

Հավելված Ա-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդները ինչպես նաև ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ: Ֆոնդը կրում է պարտքային ռիսկ առաջին հերթին ներդրումային գործունեության և բանկերում մնացորդների գծով: Ֆոնդը փորձում է կառավարել իր պարտքային ռիսկը՝ կիրառելով վերահսկվող ներդրումային ռազմավարություն, ինչպես նաև կիրառելով ողջամիտ դատողություն բանկային գործընկերներ ընտրելիս: Ֆոնդը կնքում է վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր: Ապահով գործարքների գծով, որոնք ներառում են հետգնման և վերավաճառքի պայմանագրեր, Ֆոնդին թույլ է տրվում վաճառել կամ վերագրավադրել որպես գրավ պահվող արժեթղթերը և օգտագործել այս արժեթղթերը դրանց փոխառության գործարքներում, կամ փոխանցել պայմանագրային կողմերին՝ կարճ դիրքերի փակման նպատակով:

Ֆոնդը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր պարտքային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար:

Ֆոնդի պարտքային ռիսկի առավելագույն մակարդակը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է պարտքային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,233	17,941
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող		
Ֆինանսական ակտիվներ	793,370	570,380
Ընդամենը	823,603	588,321

Դրամական միջոցներ բանկում

Ֆոնդը գտնվում է, որ դրամական միջոցների կորստի ռիսկը կարելի է համարել ոչ էական՝ քանի որ Ֆոնդի կողմից միջոցների տեղաբաշխման համար ընտրված ֆինանսական հաստատությունը վստահելի է և հեղինակավոր: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պահվում են մեկ ֆինանսական կազմակերպությունում:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Ֆոնդի ֆինանսական ծախսերից և պարտքային գործիքների հիմնական գումարների մարումներից: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ֆոնդի՝ ֆինանսական պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու հետ կապված ռիսկերի հետ:

Կանխիկի դիրքի և դրամական հոսքերի վրա ազդող գործոնները ներառում են արժեթղթերով ներդրումային գործունեությունը, փայերի բաժանորդագրման և մարման տեմպերը: Այս գործոնների համակցությունը կարող է առաջացնել էական տատանումներ որոշակի ժամկետներում կանխիկի դիրքի գծով:

Համաձայն Ֆոնդի քաղաքականության՝ Ֆոնդը պետք է ունենա պարտավորությունների մարման համար բավարար դրամական միջոցներ, որպեսզի սահմանված ժամկետում կարողանա մարել սահմանված պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված են Ֆոնդի ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղջկած պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները:

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հազ. դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հազ. դրամ
Մինչև 3 ամիս		
Այլ պարտավորություններ	1,000	645
	1,000	645

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ֆոնդին բնորոշ է ֆինանսական գործիքների պորտֆելի իրական արժեքի կամ եկամտի/ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների տատանման արդյունքում: Ֆոնդի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների գծով Ֆոնդի քաղաքականությունն է՝ գործարքներ կատարել այնպիսի մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքներով, որոնք լավագույնս համապատասխանում են ֆինանսական պարտավորությունների մարման ժամկետներին: Այնուամենայնիվ, տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունը կարող է բարձր լինել՝ շուկայում գերիշխող տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է այն ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, որոնք Ֆոնդի գործառնական արժույթով չեն պահվում: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ֆոնդի վրա արտարժույթի ռիսկի ազդեցությունը պայմանավորված է ԱՄՆ

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

դուլարով դրամական միջոցներով: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	31.12.2024թ.	31.12.2023թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
ԱՄՆ դուլար	71,174	68,222
Չուտ ակտիվային դիրք	71,174	68,222

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դուլարի 10% արժևորման ազդեցությունը ԱՄՆ դուլարով արտահայտված ֆինանսական գործիքների վրա (այլ տվյալների անփոփոխ մնալու դեպքում) կհանգեցներ տարվա շահույթի (հարկումից հետո) և զուտ ակտիվների 7,117 հազար դրամով (2023թ.՝ 6,822 հազար դրամով) ավելացման, իսկ 10% արժեզրկման ազդեցությունը՝ տարվա շահույթի (հարկումից հետո) և զուտ ակտիվների նվազման՝ նույն գումարների չափով:

5. Տոկոսային եկամուտ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	67,594	56,366
Տոկոսային եկամուտ բանկային հաշվից	63	92
	67,657	56,458

6. Տոկոսային ծախս

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրեր	4,955	7,036
	4,955	7,036

7. Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	26,772	36,683
	26,772	36,683

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

8. Լերդրումային կառավարման վճարներ

Կառավարիչն իրավունք ունի ստանալ պարգևավճար տարեկան Ֆոնդի ակտիվների զուտ արժեքից՝ Դաս A դիմաց 0.4%, Դաս B ` 1.0% և Դաս C-ի համար 1.85% ի չափով հաշվարկված և հաշվեգրված յուրաքանչյուր գործառնական օրվա համար, որը ենթակա է վճարման ամսական մասնակի մարումների տեսքով: Հաշվետու տարվա համար հաշվարկված կառավարչի պարգևավճարը կազմում էր 6,830 հազար դրամ (2023թ.՝ 4,919 հազար դրամ), որից 718 հազար դրամը ենթակա էր վճարման 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 430 հազար դրամ):

9. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

	2024թ. հազ. դրամ	2023թ. հազ. դրամ
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	793,370	570,380
	793,370	570,380

10. Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվներ

Ֆոնդն ունի A, B և C դասի թողարկված փայեր: Փայի մեկ դասի զուտ ակտիվների արժեքը որոշվում է օրական կտրվածքով (ընդհանուր ֆոնդի ակտիվներից ընդհանուր ծախսերի նվազեցումից հետո) նախորդ օրվա զուտ ակտիվների արժեքներին համամասնորեն և կառավարման վճարների կիրառումը փայերի յուրաքանչյուր դասի համար սահմանված դրույթաչափերով: Մարվող փայերը կարող են վերստին ներդրվել ֆոնդում ցանկացած պահի՝ Ֆոնդի՝ տվյալ փային վերագրելի զուտ ակտիվների արժեքին համարժեք կանխիկով: Մարվող փայերը դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություն և չափվում մարման գումարով:

Փայերի քանակներում տեղի ունեցող շարժը և փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների շարժը ներկայացված է ստորև.

<u>Փայերի քանակ</u>	2024թ.			<u>Ընդամենը</u>
	A	Դաս B	C	
Մնացորդը առ հունվարի 1-ի	45,681	104,691	21,972	172,344
Փայերի թողարկում	583	-	53,004	53,587
Փայերի մարում	(6,100)	(150)	(1,691)	(7,941)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,164	104,541	73,285	217,990

<u>Փայերի քանակ</u>	2023թ.			<u>Ընդամենը</u>
	A	Դաս B	C	
Մնացորդը առ հունվարի 1-ի	46,400	103,538	18,653	168,591
Փայերի թողարկում	31	1,501	3,319	4,851
Փայերի մարում	(750)	(348)	-	(1,098)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	45,681	104,691	21,972	172,344

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

<i>հազար դրամներով</i>	2024թ.			
	A	Դաս B	C	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	164,899	354,548	68,175	587,622
Փայերի թողարկում	2,192	-	183,500	185,692
Փայերի մարում	(24,046)	(573)	(7,518)	(32,136)
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների աճ	22,355	47,499	11,504	81,357
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	165,400	401,474	255,661	822,535

<i>հազար դրամներով</i>	2023թ.			
	A	Դաս B	C	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	143,465	302,140	50,297	495,902
Փայերի թողարկում	96	5,000	10,000	15,096
Փայերի մարում	(2,551)	(1,100)	-	(3,651)
Փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների աճ	23,889	48,508	7,878	80,275
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	164,899	354,548	68,175	587,622

Ֆոնդի փայերը առաջարկվում են մեկ փայի դիմաց դրա զուտ ակտիվների արժեքով յուրաքանչյուր գործառնական օր՝ համաձայն նախորդ օրվա 15:00 դրությամբ հասանելի տեղեկատվության («զուտ ակտիվների արժեքի որոշման ժամ»)։ Աշխատանքային օրն այն օրն է, երբ ՀՀ կարգավորող շուկան բաց է։ Փայերը կմարվեն զուտ ակտիվների այն արժեքով, որը կգործի զուտ ակտիվների արժեքի որոշման ժամի դրությամբ։ Ֆոնդի կողմից ստացված ներդրումային եկամուտը կուտակվում և վերստին ներդրվում է Ֆոնդում և հաշվի է առնվում փայի արժեքը որոշելիս։

2024 թվականի վերջին գործառնական օրվա փակման դրությամբ մեկ փայի զուտ ակտիվի արժեքը, որով մարումները և թողարկումները հասանելի են գործարքների համար, կազմել է.

Դաս	2024	2023
	Դրամ	Դրամ
A	4,118.18	3,609.86
B	3,840.32	3,386.61
C	3,488.53	3,102.72

11. Հաշվապահական հաշվառման բաղաբաղականության նշանակալի մասեր

Արտարժույթային գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ համապատասխան արտարժույթի համար գործարքի օրվա դրությամբ բորսայի փակման փոխարժեքով, դրա բացակայության դեպքում՝ ՀՀ ԿԲ հայտարարած միջին փոխարժեքով։ Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով։ Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքով։

Արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկումից (վերագնահատումից) առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես զուտ օգուտ (վնաս) արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ճանաչվում են իրական

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

արժեթով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող Ֆինանսական գործիքների վերաչափումից առաջացող զուտ օգուտի կամ վնասի տարր:

Արժեթղթերով գործարքներ և ներդրումային եկամուտ

Արժեթղթերով գործարքները հաշվառվում են գործարքի (արժեթղթերի վաճառքի կամ գնման) ամսաթվին: Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է հաշվեգրման սկզբունքով: Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը հաշվառվում է նախորդ շահաբաժնի ամսաթվին: Արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է՝ միջին կշռված ինքնարժեքի հիմունքով:

Կարճաժամկետ և ֆիքսված եկամտաբերությամբ ներդրումների գծով զեղչերը և էմիսիոն եկամուտները ամորտիզացվում են և հաշվառվում են ներդրումային եկամուտում: Վաճառված արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է ամորտիզացված արժեքի հիմքով:

Ծախսեր

Բոլոր ծախսերը, ինչպես նաև ԿԱՍ ՊԱՖ ներդրումային ֆոնդի գծով պարտականությունների իրականացման հետ կապված կառավարչի ծախսերը և վճարները կարող են ծախսագրվել Ֆոնդին:

Ֆոնդից գանձվող կառավարման վճարը ներկայացված է ծանոթագրություն 8-ում:

Ֆինանսական գործիքներ

Ֆոնդը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում (կամ հանվում) են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱՇԿԿ), բ) «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ (ԻԱԱՅՖԱ), գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերի բնույթից և այն բիզնես մոդելից, որի ներքո պահվում և կառավարվում է այդ ակտիվը և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» այն դեպքում, երբ այն չի դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև) և ոչ էլ որպես ԻԱԱՅՖԱ չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև): Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ֆոնդը կարող է անընդունաբերել նախորոշել որպես ԻԱՇԿԿ չափվող ցանկացած ֆինանսական ակտիվ, որը բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու կամ ԻԱԱՅՖԱ չափվելու համար ներկայացվող պահանջները, եթե այդպես անելը վերացնում կամ նշանակալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունը, որն այլապես կարող էր առաջանալ:

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «իրական արժեթուղ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱՄՀՖԱ), եթե

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն ապահովվում է ինչպես պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելով, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվները վաճառելով, և
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ֆոնդի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «ամորտիզացված արժեթուղ չափվող», եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորոշված չէ որպես ԻԱՇԿՎ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիք հանդիսացող և որպես ԻԱՇԿՎ չափվող չդասակարգված ֆինանսական ակտիվները ենթակա են արժեզրկվածության ստուգման՝ ակնկալվող պատքային կորուստների մոդելով: Ակնկալվող պարտքային կորստի մոդելի համաձայն՝ պետք է ճանաչվի պարտքային կորստի գծով պահուստ՝ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափով: Սակայն, եթե գործիքի պարտքային ռիսկը դրա սկզբնական ճանաչումից ի վեր նշանակալիորեն աճել է, ապա պահուստը պետք է ճանաչվի գործիքի ամբողջ կյանքի ընթացքում ԱՊԿ չափով:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը.

Ֆոնդն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Ֆոնդը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ֆոնդը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Ֆոնդը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ֆոնդը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմած գրավադրված փոխառությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես «իրական արժեթուղ՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով» (ԻԱՇԿՎ) չափվող կամ «ամորտիզացված արժեթուղ չափվող» ֆինանսական պարտավորություններ:

Իրական արժեթուղ՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ.

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեթուղ չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է

ԿԱՍ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ֆոնդի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեղձավորման գործիք:

Առևտրական նպատակներով չափվող ֆինանսական պարտավորությունը կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես ԻԱՀԿՎ չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ֆոնդի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգվում է որպես ԻԱՀԿՎ չափվող:

ԻԱՀԿՎ չափվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող օգուտները կամ վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ իրական արժեքի փոփոխության՝ պարտավորության պարտքային ռիսկին վերագրելի մասից, որը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչում.

Ֆոնդն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ֆոնդի պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Մարման ենթակա փայեր և մարման ենթակա փայերի փայատերերին վերագրվող զուտ ակտիվներ

Ֆոնդն առաջարկում է փայերի երեք դաս՝ դաս A, դաս B և դաս C, որոնք էական առումներով հավասարազոր են և ունեն միևնույն պայմանները, բացի կառավարչի պարգևավճարի դրույթաչափից, թողարկման և մարման վճարներից և ներդրումային քաղաքականությունից: Մարման ենթակա փայերը ցանկացած պահի կարող են վերադարձվել Ֆոնդին կանխիկացման նպատակով, պայմանով, որ դրանք կպահվեն առնվազն երկու տարի ժամկետով, և դրանք հավասար են Ֆոնդի՝ փային վերագրելի ակտիվի զուտ արժեքի համամասնական չափին:

Մարման ենթակա փայերը թողարկվում և մարվում են հիմք ընդունելով մեկ փայի դիմաց Ֆոնդի սահմանած զուտ ակտիվի արժեքը՝ հաշվարկված Ֆոնդի զուտ ակտիվների բաժանման եղանակով, համաձայն Ֆոնդի կանոնների : Թողարկված և մարված փայերի դիմաց ստացված հասույթը և կատարված վճարումները հաշվառվում են որպես շարժ փայատերերին վերագրելի զուտ ակտիվների փոփոխությանմասին հաշվետվությունում:

Արժեթղթերի հետգնման և հակադարձ հետգնման գործարքներ

Ֆոնդն ունենում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի պայմանագրեր: Ֆոնդն օգտագործում է հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերը որպես իր գանձապետական կառավարման տարր: Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը՝ գումարած տոկոսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք վաճառվում են հետգնման պայմանագրերով, շարունակում են ներկայացվել ֆինանսական հաշվետվություններում, իսկ այս պայմանագրերի դիմաց ստացված հատուցումը հաշվառվում է որպես ապահովության միջոց հանդիսացող ավանդ՝ բանկերի հետ ավանդային գործիքներում:

Ֆոնդը կնքում է արժեթղթերի հետգնման պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Արժեթղթերի փոխանցումը պայմանագրային կողմերին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Հարկում

Ներդրումային ֆոնդերին վերաբերող ՀՀ գործող օրենքի համաձայն Ֆոնդն ազատված է եկամտային հարկից կամ կապիտալի հավելածի և այլ տեսակի հարկատեսակներից բացառությամբ շահութահարկից, որը հարկվում է տարեկան 0.01% դրույթաչափով տարեկան զուտ ակտիվների հիման վրա:

ԿԱՄ Պետական արժեթղթերի ֆոնդ
Ֆինանսական հաշվետվությունների մաս կազմող ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ (շարունակություն)

Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացված է դասակարգվող իրական արժեքի չափման համար օգտագործված գնահատման մեթոդը, այդ թվում՝ հիմնական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները, ինչպես նաև ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների և իրական արժեքի միջև փոխհարաբերությունը 2024թ և 2023թ համար:

2024				
Հոդված	Իրական արժեք, հազար դրամ	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	793,370	Գնանշված արժեք կամ պայմանագրային դրամական միջոցների՝ շուկայական տոկոսադրույքներով զեղչված արժեք Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս)	Մակարդակ 2	կ/չ
Այլ պարտավորություններ	1,000	կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Չկան այդպիսիք
2023				
Հոդված	Իրական արժեք, հազար դրամ	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	570,380	Գնանշված արժեք կամ պայմանագրային դրամական միջոցների՝ շուկայական տոկոսադրույքներով զեղչված արժեք Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս)	Մակարդակ 2	կ/չ
Այլ պարտավորություններ	645	կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Չկան այդպիսիք